

**Kiss Károly:**

**Mit kíván az AfD?**

*(a jobboldali német ellenzéki párt választási programja)*

Több, mint három évtizeddel az újraegyesítés után is megmaradtak – csak más formát öltenek – a két Németország közötti különbségek. A téma folyamatosan napirenden van, számtalan tanulmány foglalkozik vele. A gazdasági kiegyenlítődés fokozatosan halad előre, e különbségek főként az értékrenddel kapcsolatosak, amiből viszont eltérő politikai és gazdasági orientációk erednek. Az intoleráns főáramú liberalizmus e nézeteltéréseket képtelen kezelni, és a keleti tartományok eltérő politikai gondolkodásának és értékrendjének hangot adó AfD-t (Alternativa für Deutschland) kezdettől fogva jobboldali szélsőséges, sőt, náci pártnak tekinti, és mindent megtesz, hogy alkotmányellenesnek minősítsék és betiltsák.

A közvéleménykutatások szerint három keleti tartományban, Brandenburgban, Thüringiában és Szászországban az AfD a legerősebb párt; 28, 31, illetve 35 százalékos támogatottsággal. (A második helyen a CDU áll; Szászországban a többi párt –beleértve a szociáldemokratákat is – mind tíz százalék alatti.) A Spiegel január 27-i száma mint „disztópiát” (nemkívánatos jövőt) említi a párt esetleges győzelmét e keleti tartományokban és részletesen ismerteti az AfD választási programját.<sup>1</sup> Nézzük, milyen alternatívát kínál az AfD a németek számára. (A lap – meg kell adni szellemesen – a párt nevében szereplő „Alternatívát” „Albtraum”-ra, azaz rémálomra módosítja.)

A bevándorlási politikában az AfD „remigrációt” hirdet, azaz annak megszigorítását, és a beérkezők asszimilálását, szükség esetén a kitoloncolást. Ez a német belpolitika legkényesebb kérdése. A szak-munkaerőhiány a német gazdaság egyik legnagyobb gondja lesz az elkövetkező években. 2035-ig 7 millióval több „bébibúmer” megy nyugdíjba, mint ahány fiatal lép be a munkaerőpiacra. 2023-ban a német állampolgárságú foglalkoztatottak száma 77 ezerrel csökkent. Ennek ellenére az összes foglalkoztatott száma mégis emelkedett, köszönhetően a nem német állampolgárságúaknak. Nem menedékkérő munkaerő is érkezett, Indiából és Törökországból.

Különösen kritikus a helyzet a technikusok, szerelők terén. Általában 100-160 napig tart, míg egy-egy ilyen állást sikerül betölteni. A klímavédelmet szolgáló berendezések (pl. hőpumpák) felszereléséhez, működésbe állításához hiányoznak a szakemberek.<sup>2</sup> Ez igen megnehezíti a fordulatot az energiapolitikában és a kormány klímavédelmi céljainak a megvalósítását.

Az AfD a munkaerőhiányt nem a migránsok beengedésével akarja megoldani, hanem „japán módra”: mesterséges intelligenciával, robotokkal és digitalizálással, mely a munkaerő

---

<sup>1</sup> Der Siegel Nr. 5. / 27. 1. 2024. Extremismus. Was passieren würde, wenn die AfD an die Macht käme; Wirtschaftspolitik. Wer für die wirren ökonomische Vorschläge der AfD zahlen müsste.

<sup>2</sup> Der Spiegel Nr. 3. / 13. 01. 2024. Geht das auch schneller?

képzettségének további emelésével jár. (Feledésbe merül e vitában egy régi, a Spiegel 2015/15. számában megjelent tanulmány, mely az előregedésnek tulajdonított gazdasági veszélyeket gúnyosan demokalipszisnek nevezte, és a megoldást a nyugdíjkorhatár fokozatos emelésében látta. Ugyanis az életkor meghosszabbodása egyúttal az egészségben eltöltött évek számának a növekedésével is jár, ami lehetővé teszi az eddigi korhatárok fölötti munkavégzést.)

Mivel az AfD a klímaváltozást, felmelegedést nem antropogén jellegűnek (emberi okokra visszavezethetőnek) tekinti, a jelenlegi kormány klímavédelmi intézkedéseivel és energiapolitikájával sem ért egyet; azokat fölösleges tehernek tartja. Visszaállítaná a meghibásodott Északi Áramlat gázvezetékét és megszüntetné az alternatív energiatermeléshez (a napelemekhez, szélenergiához, a földhő kinyeréséhez) nyújtott támogatásokat. Újból működésbe állítaná az atomerőműveket. Az autóipar átállítását az elektromos autók gyártására lelassítaná – ez viszont óriási veszteséget okozna az ágazatnak. A digitális politikát illetően álláspontja ellentmondásos. Egyrészt mérsékelné az információtechnológia fejlődését gátló adatvédelmi előírásokat, másrészt kijelenti, hogy „Mindenkinek joga van az analóg élethez”.

De legmeglepőbb az EU-val szembeni álláspontja: a Brexit mintájára Dexit-et követel, és az európai integráció helyett a szabadkereskedelmi övezetben való részvételt. Ez a nemzeti valuta visszaállításával és a stabilitási paktum felmondásával járna. Szakértők ezt egyértelműen súlyos hibának tartanak, hiszen Németország az elmúlt évtizedekben elért exportsikereit az eurónak köszönheti.

Az EU-ból való kilépéssel egyidőben az AfD meghirdetné azt az elvet, hogy Németország lássa el magát az alapvető élelmiszerekből. A tagországokra nézve pedig fontosnak tartaná, hogy a kulcsfontosságú iparágakban önellátásra törekedjenek.

Annak ellenére, hogy a kisemberek pártjaként hirdeti magát, szélsőségesen neoliberais gazdaságpolitikai elveket vall: több szabadságot és kevesebb adózást követel. Ez a jómódúak számára lenne előnyös. A német jóléti társadalom a nemzeti termék széleskörű újraelosztásán alapul. Az AfD intézkedései felborítanák e nemzeti konszenzust. A külpolitikában a párt orosz-barátságot hirdet és eltávolodást az USA-tól. Sőt, kilépést a NATO-ból!

Az AfD társadalompolitikája visszanyesné azokat a túlzásokat, melyek az utóbbi időkben a nyugati társadalmakat jellemzik: a nemi identitás relativizálását, a wokeizmust és az eltörlés kultúráját.

Az AfD külföldi mintája, példaképe tekintetében a Spiegel zavarban van; Melonit ugyan még most is újfasisztázzák, de az olasz kormányfő atlantista, és Ukrajna-barát. Ezért nem marad más hátra, mint az „illiberális, autokrata Orbán-rezsim”. Hosszan sorolják annak bűneit, hogy mi minden történne Németországgal, ha az AfD győzne. Az ő logikájuk szerint a Fideszt is be kellene tiltani.

Hát ez az a program, ami halálos veszélyt jelent a német demokráciára, ami miatt évek óta az AfD betiltását követelik, most pedig százezreket mozgósítanak, hogy tüntessenek ellene.

(Véleményem szerint itt-ott a józan észre veszélyes, de ez a többi német pártról – beleértve a kormánypartokat és az ellenzéki CDU-t – ugyanúgy elmondható.)

Bp, 2024. február